

صفحه آرای: ناشر

لیتوگرافی: نقش آفرین

چاپ اول: ۱۳۹۳، ۳۰۰۰ نسخه چاپ، ۱۰۰ گ پنجم

ناشر: انتشارات برگ نو

تهران: میدان انقلاب، بازارچه کتاب

تلفن: ۶۶۴۶۱۰۰۳ نمابر: ۶۶۴۱۰۱۱۳

تهران: خیابان انقلاب، خیابان وحدت نظر، پلاک ۹

تلفن: ۶۶۴۶۱۳۶۳ نمابر: ۶۶۹۵۶۱۷۷

www.yasavolishop.com / www.yassavoli.com

info@yassavoli.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۸-۰۰۶-۸

حق چاپ محفوظ است

بها: ۱۲۰۰۰ تومان

آثار درخشان
هنر
ایران و
جهان اسلام

۱

یاسولی، فرهاد، ۱۳۶۶.

آثار درخشان هنر ایران و جهان اسلام/ طراحی (و گردآوری) فرهاد یاسولی؛

مقدمه کبری عبداللهی مقدم، تهران: برگ نو، ۱۳۹۳ -

مصور (رنگی).

ج ۲: 978-600-7180-07-5 ج ۱: 978-600-7180-06-8

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

(هنر ایرانیان) - مصور الف، عبداللهی مقدم، کبری، ۱۳۳۸ - مقدمه نویسی

۱۳۹۳/۵۲۴/۷۱۸/۷۰۹/۵۵

شماره کتابشناسی ملی

۳۵۴۸۹۰۱

ظهور اسلام و نفوذ آن در اندیشه ساکنان کشورهای مفتوحه، به مرور ایمان به الله را در دلها جایگزین ساخت و در آداب زندگی شان تحول ایجاد کرد. پس از ظهور اسلام، معماری دینی و هنرهای کاربردی ملهم از اعتقادات مذهبی شکل گرفت. حرفه‌ها و صنایع تحت نظام استاد شاگردی و صانعگری می‌ایستاد و هنرهای تزئینی چشم‌نواز مانند تذهیب قرآن، معماری ادبی، انواع خوشنویسی، آنگاره‌پردازی با حروف کوفی، تزیینات ریح‌چینی، آجرچینی، کاشی‌کاری، پارچه‌بافی، سفالگری، فلزکاری، تصویرگری، خط‌نویسی، جلدسازی، مجل و مانند آنها رواج یافت.

هنرهای سنتی و حرفه‌های بومی، به استوانه‌های چند هزار ساله و ویژگی‌های کاربردی‌شان، همواره در زمان و مکان، رونق و نقش مهمی داشته و به مرور زمان گنجینه عظیمی از هنر و معماری عرفانی با شیوه‌های پیچیده فنی و هنری شکل گرفته و به دستاوردی از نسل به نسل‌های دیگر منتقل شده‌است. هنرهای سنتی و کاربردی، کشورهای اسلامی همواره ریشه در دین‌های ژرف تفکر و ترویج داشته‌است. به عنوان مثال نقش شمس به صورت شکل‌های سیمی الهام گرفته از طلوع خورشید، از مرکز ساطع می‌شود. این نقش در مسجد شیخ لطف‌الله اصفهان در اوج تکامل اجرا شده‌است و همان‌گونه که از نامش پیداست، مفهوم نور را تداعی می‌کند. یاد در نگارگری ایرانی، رنگ‌ها و فرم‌ها در پی بیان معنایی فرازمینی هستند. هم‌چنانکه باغ و فضایی که در نگارگری ایران مشاهده می‌شود، نمادی نمایی از باغ بهشت است. حتی رنگ‌ها نیز با آن درخشندگی و تلاطمشان در این آثار بدون استفاده از سایه روشن، بیان نمادینی از رنگ‌ها در عالم ملکوتند. به شکل‌گیری، تکامل و تداوم شاخه‌های مختلف هنر اسلامی سهم ایرانیان چشم‌گیرتر از سایر تمدن‌ها بوده‌است. این موضوع زمانی امکان پذیر شد که مرکزیت سیاسی، مذهبی و اقتصادی از شام در عصر عباسی به شهر تازه تأسیس بغداد در کنار تیسفون منتقل شد. آثار خلق شده هنری در عصر اموی بیشتر ادامه خط‌مشی فرهنگی سرزمین‌های تازه مسلمان است، ولی در عصر عباسی با نفوذ ایرانیان در سیاست و مذهب، در پی حاکمیت سه دودمان ایرانی نژاد سامانی، آل زیار و آل

بویه در طی سده‌های ۵ و ۶ قمری، مردم ایران بیوغ خود را در معماری، کتابت، سفالگری، منسوجات، کارهای فلزی، تزیینات معماری و به‌ویژه گچ‌بری متجلی ساختند. هنوز صد سال از رحلت پیامبر گذشته بود، که قلمرو اسلام از هند تا اسپانیا گسترده شد. از مساجد شهرها و روستاهای قلمرو اسلام بانگ مؤذن‌ها به گوش می‌رسید. صنعتگران و هنرمندان مصری و ایرانی و سوری با سنت‌های هنری چند هزار ساله در خدمت حکومت اسلامی در آمدند و با یکدیگر پیوند خوردند و از این پیوند هنر اسلامی حاصل شد. آثار این هنر ماندگار در موزه‌ها و مجموعه‌های خصوصی سراسر جهان پراکنده‌است. دستاوردهای هنر اسلامی همچون سنگتراشی‌های نفیس، هنرهای سنتی به‌کاررفته در کاخ‌های شکوهمند، تصویرگری و زینت‌کاری نسخ خطی، قالی‌های نفیس بی‌همتا و دیگر هنرهای پدید آمده در دوران اسلامی موجب ایجاد شیوه‌ها و فنون شگفت‌انگیز و ماندگاری در حیطه هنر جهانی گردید. هنر اسلامی برای گسترش خود از منابع بسیاری الهام گرفت؛ هنر ساسانی، در دوره حکومت سلجوقیان به‌ویژه در نیمه دوم سده ۵ و ۶ قمری، به‌کار شد و در سازگاری با اندیشه اسلامی آثار با شکوهی پدید آمد. سپس عناصر مختلفی از هنر آسیای مرکزی و هنر چین پس از سلطه ایلخان مغول در ایران، بر فهرست هنر اسلامی افزوده شد. در دوره پهلوی، تبریز، بغداد، مراغه، سلطانیه و همدان از بزرگترین مراکز هنری و معماری جهان اسلام محسوب می‌شدند. در طی سده ۸ هجری، هنرهای سنتی کاربردی تعالی بسیار یافت و طرح‌های متنوع و بدیع هندس و ریاضی در آثار، مختلف به‌کار گرفته شد. هنرهای تزئینی و کاربردی مانند تذهیب خوشنویسی، آجرکاری، گره‌چینی، کاشی‌گری، جلدسازی، سفالگری، فلزکاری، تصویرسازی، جلدسازی‌های مجلل، جواهرسازی، شیشه‌گری، بافت زیراندازهای نفیس، و ابداع طرح‌های مختلف، در اصل فکر و اندیشه هنرمندانی متعهد، صاحب ذوق و با پشتکار خستگی‌ناپذیر جغرافیای جهان اسلام است که توانستند هنری شکوهمند و ماندگار را در مسیر تاریخ هنر جهان پدید آورند و تداوم بخشند.